

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet: etablering af en bæredygtig landbrugsmodel for Europa ved hjælp af reformen af den fælles landbrugspolitik — Reformforslag for sukkersektoren«

KOM(2004) 499 endelig

(2005/C 157/19)

Kommissionen besluttede den 15. juli 2004 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til EØSU's Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Jean-Paul Bastian til ordfører og Rudolf Strasser til medordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 16. november 2004.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 413. plenarforsamling den 15.-16. december 2004, mødet den 15. december 2004, følgende udtalelse med 137 stemmer for, 21 imod og 11 hverken for eller imod:

1. Indledning

og sukkerfabrikanterne skal afholde udgifterne til alle produktionsrestitutioner for sukker, der anvendes i den kemiske industri.

1.1 21 lande i EU producerer roesukker. De franske oversøiske departementer og Spanien producerer i beskeden mængde rørsukker (280 000 t). Den samlede europæiske sukkerproduktion varierer i gennemsnit mellem 17 og 20 mio. t pr. år, og forbruget af sukker i EU anslås til 16 mio. t.

1.5 Kommissionen fremlagde den 14. juli 2004 en meddelelse om en reform af sukkersektoren (KOM(2004) 499 endelig) som et yderligere skridt i etableringen af en bæredygtig landbrugsmodel for Europa.

1.2 Sukkerroen indgår i vekseldrift og dyrkes på 2,2 mio. ha fordelt på 350 000 landbrugere (hvilket gennemsnitligt svarer til lidt over 6 ha pr. sukkerroeproducent). Sukkerroerne forarbejdes på ca. 200 sukkerfabrikker med omkring 60 000 direkte ansatte.

1.6 Kommissionen foreslår i dette dokument radikale ændringer af sukkerordningen, priser og kvoter fra 1. juli 2005 og overvejer om nødvendigt at fremsætte nye forslag om kvoter og priser i 2008. Kommissionen søger således at bringe sukkerordningen på linje med reformen af den fælles landbrugspolitik, gøre det europæiske sukkermarked mindre attraktivt for import, kraftigt at reducere eksport af kvotesukker med restitution og afskaffe produktionsrestitutioner for sukker, der sælges til den kemiske industri.

1.3 Samtidig producerer EU 500 000 t isoglucose og 250 000 t inulinsirup, og der findes en raffineringsindustri for rårørsukker (hvoraf størstedelen — 1,5 mio. t — importeres fra AVS-landene⁽¹⁾).

1.7 Kommissionen foreslår at samle A- og B-kvoterne i en enkelt kvote og nedsætte sukkerkvoterne med 1,3 mio. t og med yderligere 500 000 t om året i de efterfølgende tre år (i alt en nedsættelse på 2,8 mio. t eller 16 %).

1.4 Inden for sukker-, isoglucose- og inulinsirupsektoren er produktionskvotesystemet under forordning 1785/81 blevet forlænget adskillige gange. Den seneste forlængelse i 2001 dækkede fem produktionsår — fra 2001/2002 til 2005/2006. Den pågældende forordning (1260/2001) indeholdt nogle vigtige ændringer i forhold til den forudgående forordning. Disse omfatter fastsættelse af priser indtil 30. juni 2006, afskaffelse af oplagringsordningen, indstilling af finansiering af udgifterne til oplagring af overført sukker, en kvotenedsættelse på 115 000 t samt bestemmelsen om, at sukkerroeproducenterne

1.8 Sammen med denne nedsættelse af sukkerkvoterne foreslår Kommissionen at forhøje isoglucosekvoterne med 100 000 pr. år i tre år (dvs. en stigning på 60 %) og at bevare inulinkvoterne.

⁽¹⁾ AVS: udviklingslandene i Afrika, Vestindien og Stillehavsområdet, som har undertegnet sukkerprotokollen i Cotonou-aftalen.

1.9 For at sikre den omstrukturering af sukkersektoren, som Kommissionen anser for nødvendig, foreslår den at gøre det muligt frit at overføre kvoter på europæisk plan. Den åbner ligeledes mulighed for, at EU sammen med medlemsstaterne medfinansierer en støtte på 250 EUR/t sukkerkvote til sukkerfabrikanter, som ikke er i stand til at sælge deres kvote, og som indstiller sukkerproduktionen. Formålet med denne støtte vil være at hjælpe de pågældende sukkerfabrikanter med at overholde deres sociale forpligtelser og genetablere fabriksområdets gode miljømæssige tilstand.

1.10 Kommissionen foreslår at lade privat oplagring⁽¹⁾ og obligatorisk overførsel af sukkerkvoten erstatte interventionsordningen og deklasseringsmekanismen. Formålet hermed er at sikre priserne gennem markedslikevægt og overholde WTO-forpligtelserne.

1.11 Hvad priser angår foreslår Kommissionen at erstatte interventionsprisen for sukker med en referencepris, der skal tjene som grundlag for beregning af minimumsprisen for import fra AVS-landene og de mindst udviklede lande samt som tærskel for udløsning af private oplagingsforanstaltninger og overførsel af overskudsmængder til det efterfølgende år. De institutionelle priser nedsættes i to trin. I dette øjemed foreslår Kommissionen en referencepris på 506 EUR/t for hvidt sukker i 2005/2006 og 2006/2007 og på 421 EUR/t i 2007/2008. Dette kan sammenlignes med den nuværende interventionspris på 631,9 EUR/t og en vejlet A+B-markedspris, som den anslår til at ligge på 655 EUR.

1.11.1 Samtidig vil den vejledende minimumspris for sukkerroer fra A+B-kvoten falde fra 43,6 EUR/t for øjeblikket til 32,8 EUR/t i 2005/2006 og 2006/2007 (-25 %) og 27,4 EUR/t i 2007/2008 (-37 %). Basisprisen for sukkerroer ligger i dag på 47,67 EUR/t. EØSU er klar over, at prisnedsættelsen bliver større i nogle medlemsstater end i andre som følge af A- og B-kvoternes forskellige størrelse.

1.11.2 Kommissionen mener, at op til 60 % af det indkomsttab, der følger af et fald i den vejede pris for kvotesukkerroer, bør opvejes via en direkte produktionsafkoblet indkomststøtte (på linje med bestemmelserne i reformen af den fælles landbrugspolitik i 2003).

1.11.3 Kommissionen anslår, at budgetudgifterne til den direkte afkoblede indkomststøtte vil komme til at ligge på 895 mio. EUR i 2005/2006 og 1,340 mia. EUR pr. år fra 2007/2008.

⁽¹⁾ Privat oplagring gør det muligt at trække en vis mængde sukker midlertidigt tilbage fra markedet uden at nedsætte kvoterne. Obligatorisk overførsel består i oplagring og overførsel af en vis mængde kvotesukker fra produktionsår *n* til produktionsår *n+1* med en tilsvarende nedsættelse af sukkerkvoterne for produktionsår *n+1*.

1.12 Kommissionen foreslår at afskaffe produktionsrestitutionerne til den kemiske og den farmaceutiske industri⁽²⁾ og gøre det muligt for disse industrier at købe C-sukker, således som det sker i alkohol- og gærsektoren.

1.13 Hvad angår relationerne til leverandørerne af præferencsukker i AVS-landene foreslår Kommissionen at bibeholde AVS-sukkerprotokollen med importkvoter, men med en lavere garanteret pris, der svarer til faldet i sukkerroepriisen. For at hjælpe AVS-landene med at tilpasse sig til de nye vilkår foreslår Kommissionen at indlede en dialog med dem på grundlag af en aktionsplan, som vil blive fremlagt inden udgangen af 2004.

1.13.1 Kommissionen foreslår at afskaffe raffineringsskatten for sukker fra AVS-landene og de franske oversøiske departementer og på sigt lade begrebet »maksimale forsyningsbehov« udgå.

1.14 For de mindst udviklede lande fremsætter Kommissionen ingen forslag om kvantitativ importregulering. Den går ind for, at importprisen for sukker fra disse lande ikke kommer til at ligge under AVS-minimumsprisen. For Balkanlandenes vedkommende planlægger Kommissionen at forhandle en importkvote. I overensstemmelse med »alt andet end våben«-initiativet vil 49 af de mindst udviklede lande fra og med 2009 få tarif- og kvotefri adgang til EU's sukkermarked.

2. Generelle bemærkninger

2.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) konstaterer, at ændringer og tilpasninger af den fælles markedsordning for sukker er blevet nødvendige som følge af:

- »alt andet end våben«-initiativet (AAEV) fra 2001, som var rettet mod de mindst udviklede lande, og hvis konsekvenser for sukker Kommissionen ikke vurderede korrekt på det tidspunkt,
- den generelle tendens til mere åbne landbrugsmarkeder i EU som et resultat af forhandlingerne i WTO,
- truslen mod den europæiske sukkereksport som et resultat af WTO-panelet om sukker og handelsforhandlingerne under Doha-runden,

⁽²⁾ I medfør af forordning 1265/2001 skal der ydes en produktionsrestitution (støtte, der skal udligne forskellen mellem interventionsprisen for sukker og prisen på verdensmarkedet) for det kvotesukker og -isoglucose, der anvendes i den kemiske og den farmaceutiske industri (ca. 400 000 t/år).

— reformen af den fælles landbrugspolitik.

Det er derfor ikke et spørgsmål om at vurdere, om en reform er nødvendig, men om at undersøge, hvilken reform der er nødvendig samt dens rækkevidde og ikrafttrædelsestidspunkt.

2.2 Kommissionen går ind for en radikal omlægning af sukkerordningen. Den begrundet sit forslag med en understregning af, at den nuværende fælles markedsordning for sukker **kritiseres ofte på det kraftigste for manglende konkurrenceevne, markedsforvridninger, høje priser for forbrugerne og brugerne og dens indvirkning på verdensmarkedet, navnlig i forbindelse med udviklingslandene**. EØSU beklager, at Kommissionen baserer sig på denne form for generel kritik uden gennem pålidelige undersøgelser at søge at finde ud af, om den holder stik. EØSU henviser i den forbindelse til sin udtalelse af 30. november 2000 ⁽¹⁾.

2.3 EØSU konstaterer, at Kommissionsforslaget i vid udstrækning foregriber de internationale frister og underminerer WTO-forhandlingsmandatet. Dette er ufornuftigt og til skade for forsvaret af EU-sukkerindustriens og dens præferencelieferandørers legitime interesser. Det gør det samtidig umuligt for Kommissionen at behandle spørgsmål om sukker, der ligger uden for kvoteproblematikken.

2.4 EØSU er bekymret over virkningen af de foreslåede pris- og kvotenedsættelser på niveauet for sukkerroe- og sukkerproduktionen i EU, på mange familiebedrífers indkomster, på bæredygtigheden i sukkersektorens industri- og handelsaktiviteter, på beskæftigelsen i sukkerindustrien og i landdistrikterne samt på landbrugets alsidighed, navnlig i de ugunstigt stillede eller fjernt liggende regioner samt i de nye medlemsstater, hvor det er nødvendigt med omfattende omstruktureringsinvesteringer. EØSU betvivler, at Kommissionens reformforslag er i overensstemmelse med den europæiske landbrugsmodel, alsidigheden og princippet om bæredygtighed, som Det Europæiske Råd vedtog enstemmigt i Luxembourg i december 1997 ⁽²⁾. Udvalget mener desuden, at reformforslaget strider mod Lissabon-strategien, der udtrykkeligt nævner jobskabelse som et af dens mål.

2.5 EØSU anmoder Kommissionen om grundigt og verificerbart at undersøge, i hvilke regioner sukkerroeproduktionen og sukkerindustrien vil komme i fare, og hvor mange direkte og indirekte arbejdspladser i landbruget og industrien der i alt vil blive truet. Den konsekvensanalyse, som Kommissionen fremlagde sidste år, giver ikke de nødvendige oplysninger.

⁽¹⁾ EFT C 116 af 20.4.2001, s. 113-115, EØSU's udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning om den fælles markedsordning for sukker: »EØSU anmoder om at blive inddraget i de undersøgelser, Kommissionen vil iværksætte for især at analysere den kritik, der rettes mod den fælles markedsordning for sukker, koncentrationen i fødevarerindustrien samt prisændringers afsmittende virkning i producent- og forbrugerleddet«.

⁽²⁾ Formandskabets konklusioner: SN 400/97, s. 14, af 13.12.1997.

2.6 EØSU mener ikke, at Kommissionens reform-scenarion — sikring af markedslige vægten gennem prisnedsættelser — kan nå sit mål. Ej heller vil dette scenarion på lang sigt kunne sikre bevarelsen af en solid sukkerroe- og sukkersektor i Europa. Endvidere overholder det ikke de europæiske forpligtelser over for de udviklingslande, der er leverandører af præferencsukker. Disse nedsættelser vil rent faktisk betyde enden for mange producenter både i Europa og i udviklingslandene og vil kraftigt svække de producenter, der overlever. Samtidig vil nye dele af verdensmarkedet åbne sig for Brasilien, som fra 2008/2009 ligeledes indirekte vil kunne eksportere mere og mere sukker til Europa gennem swap-ordningen ⁽³⁾ (trekants-handel) med de mindst udviklede lande, hvis landbrugs- og samfundsudvikling ikke vil få gavn heraf.

2.7 EØSU mener, at en sådan reform af den fælles markedsordning for sukker kun vil være til gavn for nogle få lande, primært Brasilien. I den forbindelse understreger det, at Brasiliens sukkerproduktion — som i vidt omfang understøttes af landets bioethanolpolitik og pengepolitik — foregår på sociale, miljømæssige og ejendomsretlige betingelser, der er uacceptable, men som forklarer de ekstremt lave produktionsomkostninger i Brasilien og dermed de lave priser på verdensmarkedet.

2.8 EØSU kan følgelig ikke forstå, hvorfor Kommissionen ikke har støttet idéen om at forhandle præferentielle importkvoter med de mindst udviklede lande, således som disse lande selv har anmodet om. Dette ville gøre det muligt at tilfredsstille de fattigste udviklingslandes interesser på en mere målrettet måde og sikre en afbalanceret markedsforsyning til rimelige priser i Europa. EØSU peger på den grundlæggende modstridende holdning, som Kommissionen indtager: på den ene side anfører den AAEV-initiativet som begrundelse for den radikale reform af den fælles markedsordning for sukker, og på den anden side afviser den at imødekomme de mindst udviklede landes udtrykkelige ønske om at få en præferencekvoteordning. EØSU mener, at importkvoterne for Balkanlandene bør fastsættes hurtigst muligt.

2.9 EØSU mener, at de foreslåede pris- og kvotenedsættelser rækker langt ud over WTO-mandatet og er et vigtigt skridt i retning af en fuldstændig liberalisering af sukkermarkedet. Et sådant skridt kan ikke stille sukkerroeavlere, sukkersektorens ansatte og de europæiske forbrugere en bæredygtig fremtid i udsigt — trods Kommissionens forsøg på at vække det modsatte indtryk.

⁽³⁾ Der er i dette særlige tilfælde tale om eksport af brasiliansk sukker til et mindst udviklet land. Dette brasilianske sukker erstatter det lokalt producerede sukker, som så eksporteres til EU.

2.10 EØSU er ikke enig med Kommissionen i, at de betydelige prisenedsættelser i alt væsentligt skulle komme forbrugerne til gode (¹). Som i forbindelse med tidligere reformer vil sådanne nedsættelser af råstofprisen næppe — eller overhovedet ikke — smitte af på prisen i de senere led. Dette gælder især for forarbejdede produkter såsom limonader og sukkersødede produkter (75 % af sukkeret i Europa konsumeres i form af forarbejdede produkter). EØSU mener, at Kommissionen bør holde nøje øje med reformens virkninger på prisen på varer, der indeholder sukker.

2.11 EØSU deler AVS-landenes bekymring for reformforslagenes negative indvirkning på indtægten og beskæftigelsen i de direkte berørte erhvervssektorer og på den sociale ligevægt og udviklingsperspektiverne i disse lande.

2.12 EØSU er godt klart over truslen mod den europæiske sukkereksport. Det kan derfor ikke forstås, hvorfor de kvotenedsættelser, som Kommissionen planlægger for perioden 2005-2009, indebærer en større nedsættelse af den restitutionsberettigede eksport end nødvendig — ud fra den antagelse, at EU taber tvisten i WTO-panelet med Brasilien, Australien og Thailand. EØSU mener, at EU tværtimod bør tage passende skridt til at bevare alle de eksportmuligheder, som det hævder at have krav på, og som det tilkendes i medfør af internationale aftaler, og derfor bør foreslå en mindre nedsættelse af kvoterne.

2.13 Desuden mener EØSU, at Kommissionen som en modvægt til sine eksport- og importinitiativer, som indebærer en indskrænkning af de europæiske producenters afsætningsmuligheder, bør foreslå foranstaltninger til fremme af alternative afsætningsmarkeder, navnlig inden for biobrændstofsektoren.

2.14 Generelt mener EØSU ikke, at Kommissionen har vurderet virkningen af sit forslag korrekt. Det vil resultere i en massiv overførsel af ressourcer fra landbrugssektoren (landbrug og første forarbejdning) i både Europa og udviklingslandene til store internationale fødevarer- og distributionsselskaber. Det vil også betyde en afvikling af en stor del af sukkerindustrien i Europa og i AVS-landene, næsten udelukkende til gavn for de store latifundier (godser), der dominerer den brasilianske sukkerproduktion. I flere tilfælde overholder disse hverken de grundlæggende menneskerettigheder på arbejdet (erklæring fra ILO's konference i 1998 (²)) eller principperne om bæredygtighed (afskovning af Amazonas regnskov). EØSU mener, at adgang til det europæiske marked bør forudsætte, at der tages visse sociale og miljømæssige hensyn.

(¹) Jf. meddelelse KOM(2004) 499 endelig, starten på pkt. 3.2 »økonomiske virkninger«.

(²) ILO-erklæring om de grundlæggende principper og rettigheder på arbejdspladsen, ILO's 86. konference, Genève, juni 1998.

3. Særlige bemærkninger

3.1 EØSU understreger, at forordning 1260/2001, som Rådet vedtog enstemmigt, gælder indtil den 1. juli 2006 og har dannet grundlaget for tiltrædelsesforhandlingerne med de 10 nye medlemsstater. Det kan derfor ikke forstås Kommissionens forslag om at fremrykke reformen til den 1. juli 2005, når det ikke er nødvendigt. Endvidere har landmændene allerede planlagt deres vekseldrift for 2005/2006, og i nogle lande er efterårssåningen af sukkerroer godt i gang. Hertil kommer, at landbruget og industrien har foretaget mange investeringer siden 2001 ud fra den antagelse, at forordning 1260/2001 vil være i kraft, til den udløber.

3.2 EØSU anmoder derfor om, at man ikke lader den nye sukkerordning træde i kraft før tidligst den 1. juli 2006. Enhver anden løsning ville de berørte erhvervsgrupper og de nye medlemsstater med rette betragte som et brud på princippet om berettiget forventning.

3.3 EØSU bemærker, at Kommissionens forslag ikke tager stilling til spørgsmålet om, hvad der skal ske med den fælles markedsordning efter 2008. Sukkerroe- og sukkersektoren har imidlertid brug for forudsigelighed, så den kan foretage de nødvendige omstruktureringer og investeringer. Det anmoder derfor Kommissionen om at foreslå en ordning, der dækker perioden fra den 1. juli 2006 til den 30. juni 2012, hvilket svarer til tidsrammen for den reformerede fælles landbrugspolitik.

3.4 EØSU mener ikke, at Kommissionen har givet nogen begrundelse for den drastiske nedsættelse af de institutionelle priser (33 % for sukker og 37 % for sukkerroer i to trin). Pålidelige beregninger viser til gengæld, at en maksimal nedsættelse på 20 % vil være tilstrækkelig for at imødekomme de forventede nye krav fra WTO. EØSU ønsker, at Kommissionen holder sig til denne procentsats. Det anmoder endvidere Kommissionen om at tage hensyn til de mindst udviklede landes ønske om at forhandle præferencekvoter. Dette ville i de kommende år mindske trykket på det europæiske sukkermarked betydeligt og sikre de mindst udviklede lande tilfredsstillende eksportbetingelser.

3.5 EØSU gør opmærksom på, at de foreslåede markedsinstrumenter, som skal erstatte interventionsordningen, ikke slår til. Det er ikke svært at forudse, at privat oplagring og obligatorisk overførsel ikke er nok til at sikre, at markedsprisen respekterer referenceprisen.

3.6 EØSU noterer sig Kommissionens forslag om at opveje en del af tabet af landbrugsindkomster med en udligningsstøtte. Det understreger dog, at en mindre prisnedsættelse eller en begrænsning af nedsættelsen til udelukkende det første trin ville gøre det muligt både at spare på budgettet og betale en større udligningssats under forudsætning af, at der er disponible finansielle midler. EØSU ville gerne vide, hvordan de nationale rammebeløb kan fordeles på en rimelig og praktisk måde, så støtten rent faktisk når ud til de landmænd, der berøres af nedsættelsen eller tabet af sukkerroeindkomst. Der bør ved fordelingen af udligningsstøtten tages hensyn til de referencemængder, der blev tildelt landbrugerne i de sidste to år, før den nye forordning trådte i kraft, således som det blev anbefalet for mælkens vedkommende i reformen af den fælles landbrugs-politik i 2003. EØSU understreger behovet for på lang sigt at sikre videreførelsen af en sådan støtte og fastholdelsen af budgettet for sukker.

3.7 EØSU mener, at kvotenedsættelser, der virkelig er nødvendige, bør begrænses til et absolut minimum og bør gælde i samme udstrækning for sukker og konkurrerende produkter omfattet af kvoteordningen. Forslaget om at forhøje isoglucosekvoten er i den forbindelse urimelig, da det får Kommissionen til at foreslå en større nedsættelse af sukkerkvoterne til skade for sukkerroevlerne og sukkerindustrien.

3.7.1 EØSU mener, at enhver afgørelse om det nødvendige omfang af eventuelle kvotenedsættelser først bør tages, når Kommissionen har foretaget en grundig undersøgelse, der omfatter strukturelle underskud og eventuelle nedlukninger af kvotesukkerproduktionen, eller når man ved, hvordan de forestående WTO-aftaler og resultatet af WTO-panelet vil påvirke produktionen af kvotesukker og ikke-kvotesukker samt sukkerhandelen mellem EU og tredjelande.

3.7.2 EØSU mener, at medlemsstaterne bør have en tilstrækkelig margen til selv at forvalte kvotenedskæringer såvel for sukker som sukkerroer under hensyntagen til alle berørte parter interesser og i overensstemmelse med kriterierne om social retfærdighed og nytte. Det opfordrer derfor Kommissionen til at indføre denne mulighed i reformforslagene og de relevante lovbestemmelser.

3.8 Afskaffelsen af produktionsrestitutionen for levering af kvotesukker til den kemiske og den farmaceutiske industri vil ligeledes indvirke negativt på sukkerkvoternes størrelse og introducere en risikofaktor for de fremtidige betingelser for sukkerforsyning af disse industrier. EØSU kræver derfor, at man holder sig til de nugældende regler.

3.9 EØSU mener, at kvoteoverførsler, især grænseoverskridende, kan medføre, at sukkerroevl ikke længere vil være rentabel i en lang række regioner. Dette vil få alvorlige økonomiske konsekvenser for sukkerroevlende familier og

beskæftigelsen dér. Det vil også gå ud over miljøet, idet det påvirker vekseldriften, og indvirke negativt på landbrugsmarkedene for erstatningsafgrøder. EØSU kræver, at det forbliver op til den enkelte medlemsstat at forvalte kvoterne, og at enhver afgørelse om omstrukturering først gøres til genstand for en brancheaftale.

3.9.1 I stedet for kvotehandel mener EØSU, at Kommissionen bør undersøge muligheden for at oprette en europæisk omstrukturingsfond for sukkerindustrien, som — under særlig hensyntagen til behovet for omskoling blandt landbrugere og arbejdstagere inden for industrien — ved ordningens ikrafttræden tilbagekøber de kvoter, der er blevet disponible, efter indgåelse af en brancheaftale mellem sukkerfabrikanten og de berørte sukkerroevlere, hvorved behovet for en kvotenedsættelse vil blive desto mindre.

4. Konklusion

4.1 EØSU erkender, at der er behov for at revidere den fælles markedsordning for sukker, men mener, at de fremsatte reformforslag går for vidt, og at deres gennemførelse vil have vidtrækkende konsekvenser for den europæiske sukkersektor, navnlig for beskæftigelsen. Det er beklageligt, at forslagene ikke begrundes tilstrækkeligt, og at der ikke er foretaget en udførlig konsekvensanalyse, hvilket der var behov for.

4.2 EØSU kræver, at datoen for den nye forordnings ikrafttræden udskydes til den 1. juli 2006, og at landbrugerne omgående underrettes herom, så de kan planlægge deres vekseldrift for 2005.

4.3 EØSU mener, at forordningen bør løbe over en periode på minimum 6 år for at give sektoren en tilstrækkelig tidshorisont.

4.4 EØSU anmoder om, at EU forhandler importkvoter for sukker med de mindst udviklede lande, således som disse lande selv ønsker det. Under alle omstændigheder bør swapordningen forbydes, og der bør fastlægges kriterier for social og miljømæssig bæredygtighed såvel som for selvbestemmelsesretten på ernæringsområdet, som skal opfyldes for at opnå adgang til det fælles marked.

4.5 EØSU kræver, at importkvoterne for Balkanlandene fastsættes hurtigst muligt.

4.6 EØSU mener, at priser og produktionskvoter udelukkende bør begrænses til de internationale forpligtelser og anvendes ens på alle sødemidler (sukker og konkurrerende produkter omfattet af kvoteordningen). Sukker bør behandles som et følsomt produkt i forbindelse med WTO-forhandlingerne under Doha-udviklingsdagsordenen.

4.7 EØSU anbefaler at bevare interventionsordningen som et prisgarantiinstrument.

4.8 EØSU påpeger, at producentprisen (sukkerroer) bør afspejle landmændenes produktionsomkostninger. Udvalget noterer sig Kommissionens forslag om delvis kompensation til sukkerroeavlernes for indkomsttab som følge af en nedsættelse af sukkerroepriisen. Det kræver, at denne kompensation er så høj som muligt. Det understreger behovet for at bevare denne type støtte og fastholde budgettet for sukker.

4.9 EØSU ønsker, at de nugældende regler for levering af kvotesukker til den kemiske og den farmaceutiske industri opretholdes.

4.10 EØSU mener ikke, at Kommissionen bør løbe fra sit ansvar, men bør lancere en omstrukturingsplan for den europæiske sukkerindustri, der afspejler sukkerfabrikanternes, sukkerroeavlernes og de berørte arbejdstageres interesser.

4.11 EØSU anmoder Kommissionen om at afklare sine hensigter med hensyn til produktionen af sukker, der ikke er omfattet af kvoteordningen.

Bruxelles, den 15. december 2004

Anne-Marie SIGMUND

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »meddelelse fra kommissionen: videnskab og teknologi, nøglen til Europas fremtid — retningslinjer for EU's politik til støtte af forskning«

KOM(2004) 353 endelig

(2005/C 157/20)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 17. juni 2004 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som udpegede Gerd Wolf til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. november 2004.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 413. plenarforsamling den 15. og 16. december 2004, mødet den 15. december, følgende udtalelse med 83 stemmer for, 3 imod og 1 hverken for eller imod:

1. Indledning

1.1 Europas økonomiske, sociale og kulturelle fremtid. Europas fremtidige udvikling og dets stilling i den globale magtstruktur bestemmes ikke mindst af den uundgåelige konkurrence på verdensmarkedet, hvor industriens og økonomiens struktur, arbejdsmarkedssituationen og råstofsituationen er i forandring. Det bliver mere og mere klart, at vækst, resultater og økonomisk styrke — og den deraf følgende evne til sociale ydelser og kulturel udfoldelse — i afgørende grad afhænger af viden og af investeringer i forskning og teknologisk udvikling.

1.2 Den globale konkurrencesituation. Her befinder Europa sig imidlertid ikke længere i konkurrence alene med traditionelle industrinationer som USA, Japan og Rusland, men også med hastigt ekspanderende økonomiske magter som Kina,

Indien, Sydkorea m.fl., altså med hele det sydøstasiatiske økonomiske område. Men det er ikke kun den nationaløkonomiske konkurrenceevne og den deraf følgende evne til at tiltrække investorer, forskere og ingeniører, men også den kulturelle og politiske anseelse og indflydelse, der afhænger af den videnskabelige og tekniske kapacitet. Tilstrækkelige investeringer i forskning og udvikling kan og skal bidrage til at opretholde Europas position og til at sikre bæredygtig udvikling.

1.3 Det europæiske forskningsrum⁽¹⁾. Foranlediget af denne udfordring skabte man begrebet »det europæiske forskningsrum«. Med Rådets beslutninger fra Lissabon marts 2000 blev det nøglebegreb og referenceramme for forskningspolitikken i Det Europæiske Fællesskab, navnlig under indtryk af de

⁽¹⁾ ERA: European Research Area, se navnlig EUT C 110 af 30.4.2004 (CESE 319/2004) og EUT C 95 af 23.4.2003 (CES 288/2003).